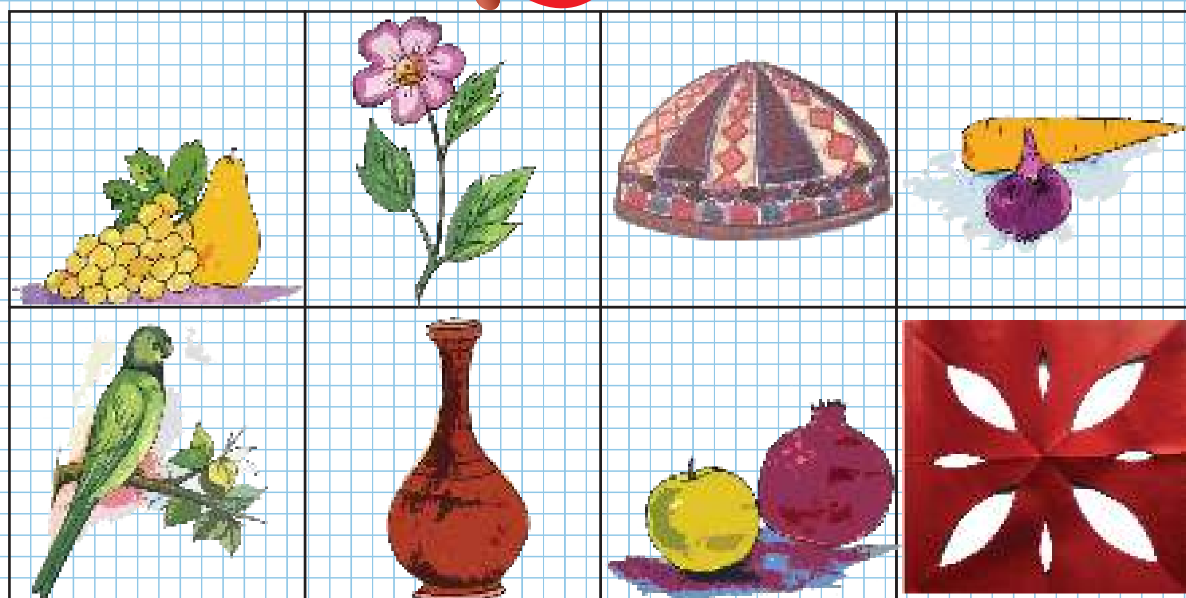
وزارت معارف

هنر رسامی

صنف سوم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ. ش.

سرود ملی

دا وطن افغانستان دی
دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې
هر بچی يې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی
د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو
د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي
پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي
هم ایماق، هم پشه یان
دا هېواد به تل ځلیږي
لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به
لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مو دی رهبر
وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بسم الله الرحمن الرحیم

هنر رسامی

صنف سوم

سال چاپ: ۱۳۹۷ هـ . ش.

مشخصات کتاب

مضمون: هنر رسامی

مؤلفان: گروه مؤلفان کتاب‌های درسی بخش هنر نصاب تعلیمی

ویراستاران: اعضای دیپارتمنت ویراستاری و ایدیت زبان دری

صنف: سوم

زبان متن: دری

انکشاف دهنده: ریاست عمومی انکشاف نصاب تعلیمی و تالیف کتب درسی

ناشر: ریاست ارتباط وآگاهی عامهٔ وزارت معارف

سال چاپ: ۱۳۹۷ هجری شمسی

مکان چاپ: کابل

چاپ‌خانه: مطبعهٔ بهیر

ایمیل آدرس: curriculum@moe.gov.af

پیام وزیر معارف

اقرأ باسم ربک

سپاس و حمد بیکران آفریدگار یکتایی را که بر ما هستی بخشید و ما را از نعمت بزرگ خواندن و نوشتن برخوردار ساخت، و درود بی‌پایان بر رسول خاتم– حضرت محمد مصطفی ﷺ که نخستین پیام الهی بر ایشان «خواندن» است.

چنانچه بر همه‌گان هویداست، سال ۱۳۹۷ خورشیدی، به نام سال معارف مسمی گردید. بدین ملحوظ نظام تعلیم و تربیت در کشور عزیز ما شاهد تحولات و تغییرات بنیادینی در عرصه‌های مختلف خواهد بود؛ معلم، متعلم، کتاب، مکتب، اداره و شوراهای والدین، از عناصر شش‌گانه و اساسی نظام معارف افغانستان به شمار می‌روند که در توسعه و انکشاف آموزش و پرورش کشور نقش مهمی را ایفا می‌نمایند. در چنین برهه سرنوشت‌ساز، رهبری و خانوادۀ بزرگ معارف افغانستان، متعهد به ایجاد تحول بنیادی در روند رشد و توسعه نظام معاصر تعلیم و تربیت کشور می‌باشد.

از همین‌رو، اصلاح و انکشاف نصاب تعلیمی از اولویت‌های مهم وزارت معارف پنداشته می‌شود. در همین راستا، توجه به کیفیت، محتوا و فرایند توزیع کتاب‌های درسی در مکاتب، مدارس و سایر نهادهای تعلیمی دولتی و خصوصی در صدر برنامه‌های وزارت معارف قرار دارد. ما باور داریم، بدون داشتن کتاب درسی باکیفیت، به اهداف پایدار تعلیمی در کشور دست نخواهیم یافت.

برای دستیابی به اهداف ذکرشده و نیل به یک نظام آموزشی کارآمد، از آموزگاران و مدرسان دلسوز و مدیران فرهیخته به‌عنوان تربیت کننده‌گان نسل آینده، در سراسر کشور احترامانه تقاضا می‌گردد تا در روند آموزش این کتاب درسی و انتقال محتوای آن به فرزندان عزیز ما، از هر نوع تلاشی دریغ نورزیده و در تربیت و پرورش نسل فعال و آگاه با ارزش‌های دینی، ملی و تفکر انتقادی بکوشند. هر روز علاوه بر تجدید تعهد و حس مسؤولیت پذیری، با این نیت تدریس راآغاز کنند، که در آیندۀ نزدیک شاگردان عزیز، شهروندان مؤثر، متمدن و معماران افغانستان توسعه یافته و شکوفا خواهند شد.

همچنین از دانش آموزان خوب و دوست داشتنی به مثابه ارزشمندترین سرمایه‌های فردای کشور می‌خواهم تا از فرصت‌ها غافل نبوده و در کمال ادب، احترام و البته کنجکاوی علمی از درس معلمان گرامی استفادۀ بهتر کنند و خوشه چین دانش و علم استادان گرامی خود باشند.

در پایان، از تمام کارشناسان آموزشی، دانشمندان تعلیم و تربیت و همکاران فنی بخش نصاب تعلیمی کشور که در تهیه و تدوین این کتاب درسی مجدانه شبانه روز تلاش نمودند، ابراز قدردانی کرده و از بارگاه الهی برای آن‌ها در این راه مقدس و انسان‌ساز موفقیت استدعا دارم.

با آرزوی دستیابی به یک نظام معارف معیاری و توسعه یافته، و نیل به یک افغانستان آباد و مترقی دارای شهروندان آزاد، آگاه و مرفه.

دکتور محمد میرویس بلخی

وزیر معارف

فهـــــرست

عنوان	صفحه

یادآوری

این کتاب حاوی دو بخش است، بخش اول آن کتاب درسی برای شاگردان و بخش دوم آن نمونهٔ تدریس چند درس برای معلمان محترم می باشد، امید شاگردان و معلمان محترم از این کتاب استفادهٔ درست کرده بتوانند.

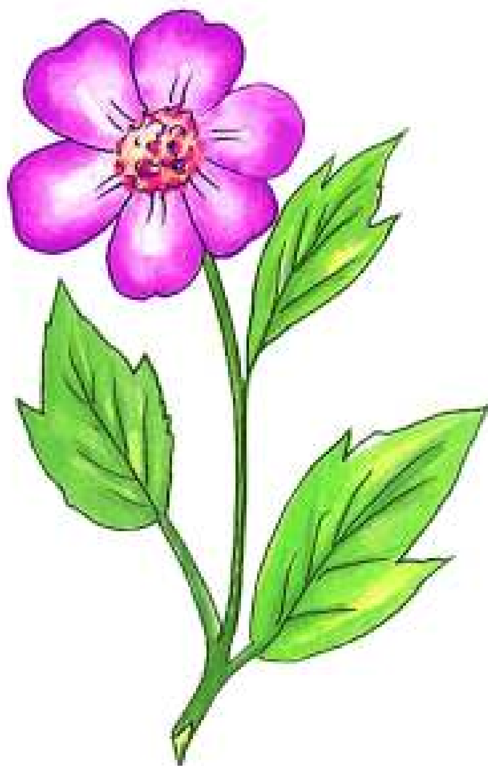
درس اول

ترسیم گل

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی گل

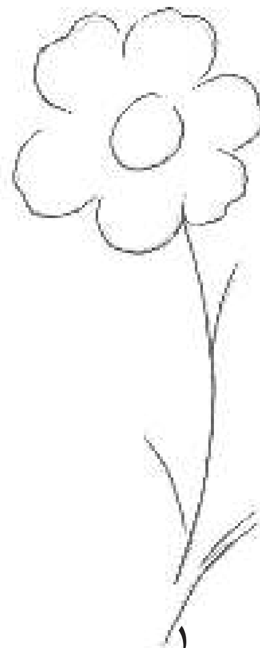
پرسش

در رسم زیر چه می‌بینید؟

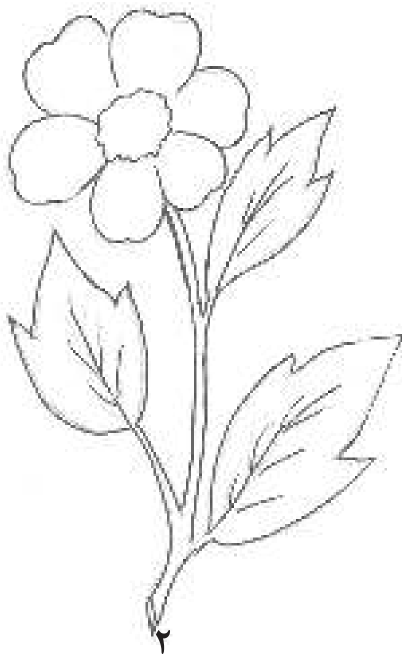

با درنظرداشت رسم داده شده، گل را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

مطابق شکل داده شده گل را در کتابچه‌های تان رسم کنید.

درس دوم

ترسیم آلوبالو

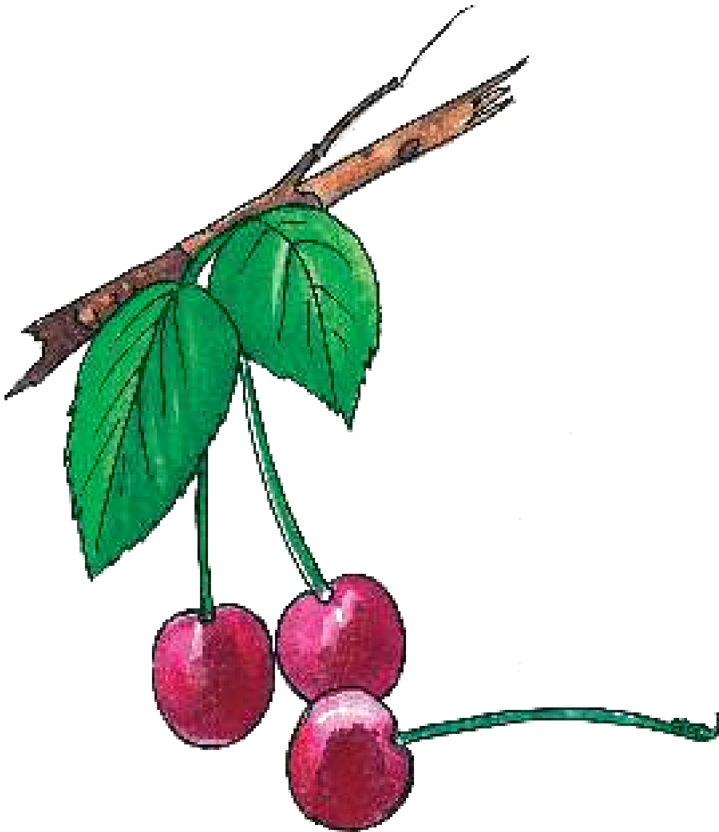
هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی آلوبالو

پرسش‌ها

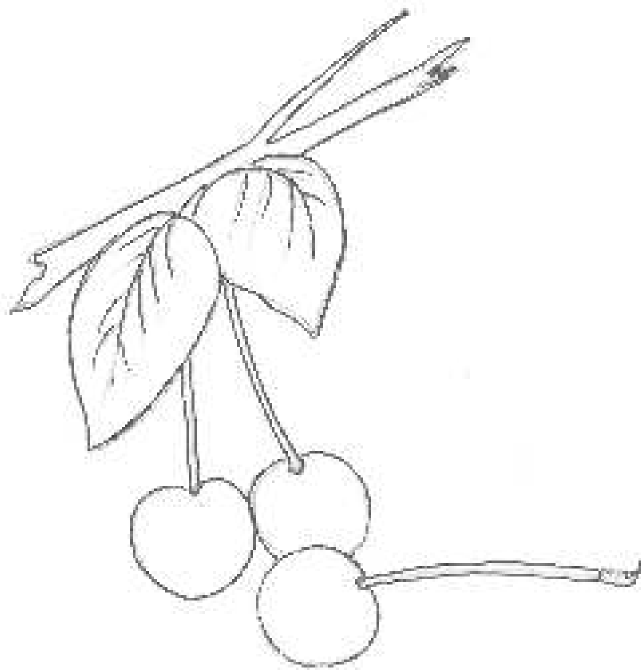
- در رسم زیر چه می‌بینید؟

گاهی آلوبالو را رسم و رنگ‌آمیزی کرده اید؟

رسم آلوبالو را با دقت ببینند و خط‌های بیرونی آن را از روی شکل رسم نموده، رنگ‌آمیزی نمایید.

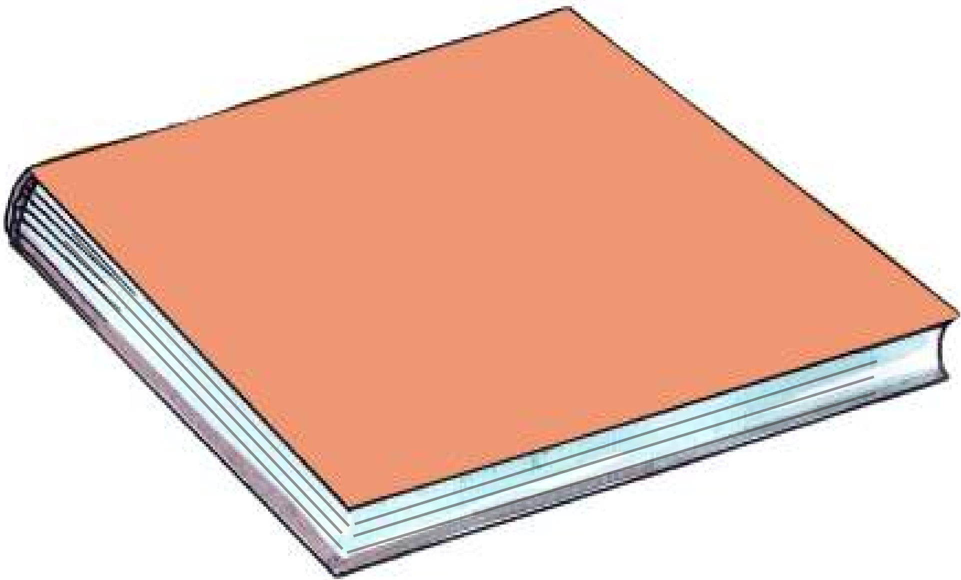
شکل فوق را در کتابچه‌های تان رسم نموده، رنگ‌آمیزی نمایید.

ترسیم کتاب

هدف:دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی کتاب

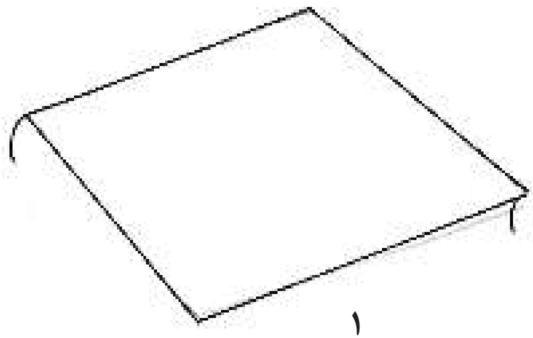

پرسش

در رسم زیر چه می‌بینید؟

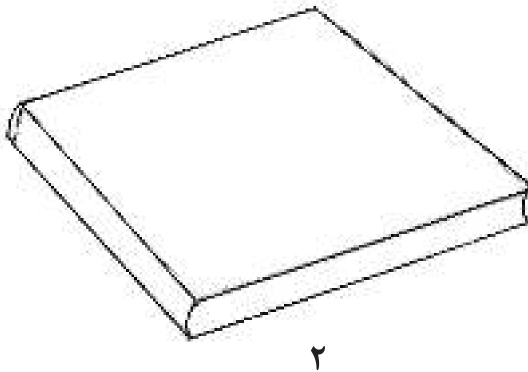

به رسم کتاب دقت کنید و آن را با در نظر داشت مراحل آن درکتابچه‌های تان رسم نموده، رنگ‌آمیزی نمایید.

۱

۲

- کتاب را با درنظرداشت مراحل ترسیم آن در کتابچه‌های‌تان رسم و رنگ‌آمیزی نمایید.

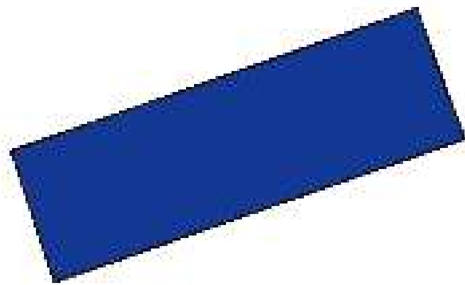
درس چهارم

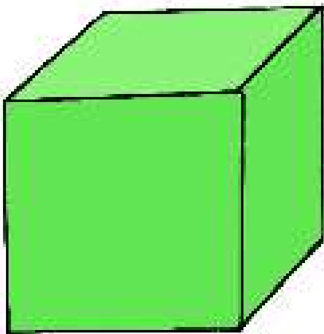
ترسیم شکل‌های منظم

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی شکل‌های منظم

پرسش

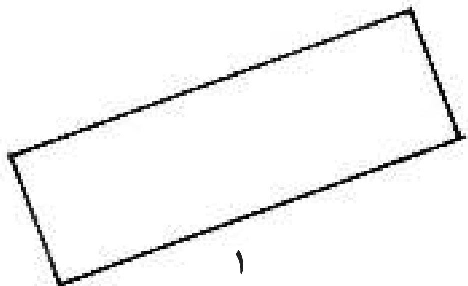
- آیا شکل‌های زیر را گاهی دیده اید؟

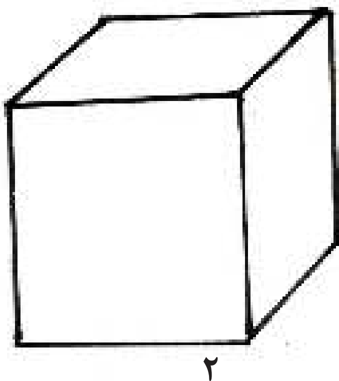

به شکل‌های زیر با دقت توجه کرده؛ آن را رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

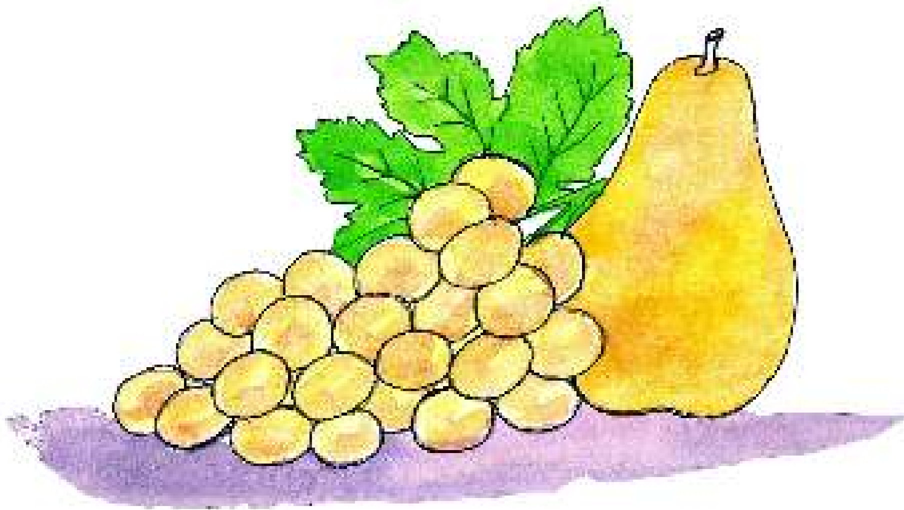
شکل(۱–۲) را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم ناک و انگور

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی شکل‌های انگور و ناک

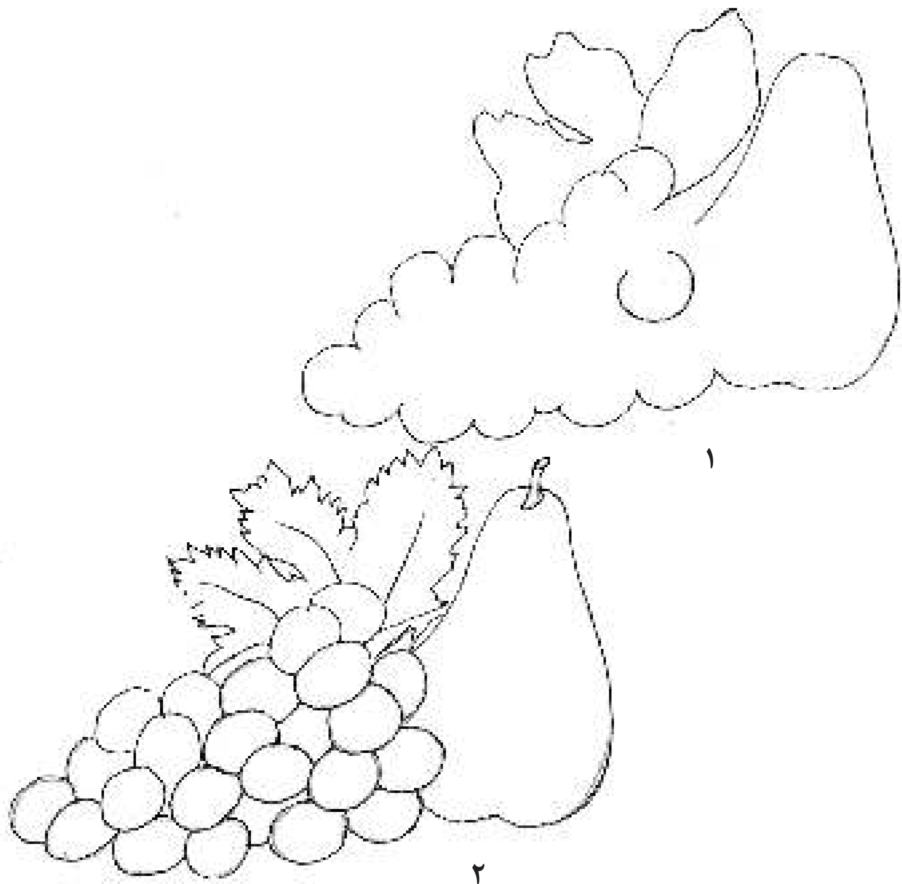
پرسش

- در شکل زیر کدام میوه‌ها را می‌بینید؟

به شکل‌های زیر با دقت ببینید؛ سپس آن‌ها را ترسیم نموده، مطابق رنگ هر میوه، رنگ‌آمیزی کنید.

انگور و ناک را به شکل مرحله‌یی ترسیم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس ششم

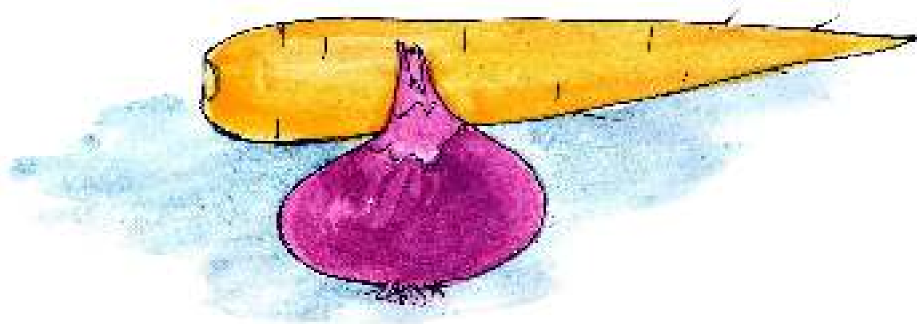
ترسیم زردک و پیاز

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی شکل زردک و پیاز

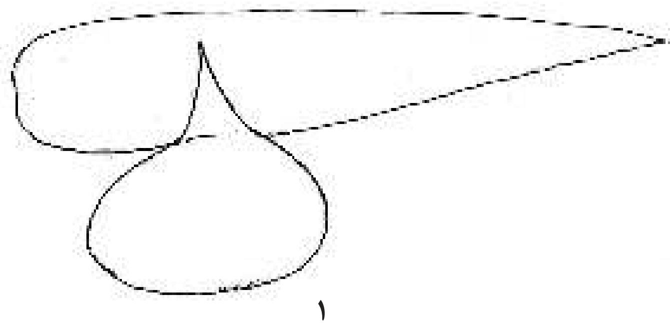
پرسش

– در شکل زیر کدام سبزی‌ها را می‌بینید؟

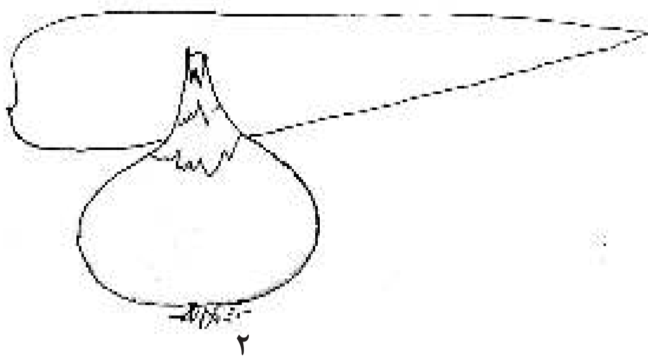

با توجه به شکل‌های (۱-۲) سبزی‌ها را رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

سبزی‌ها را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس هفتم

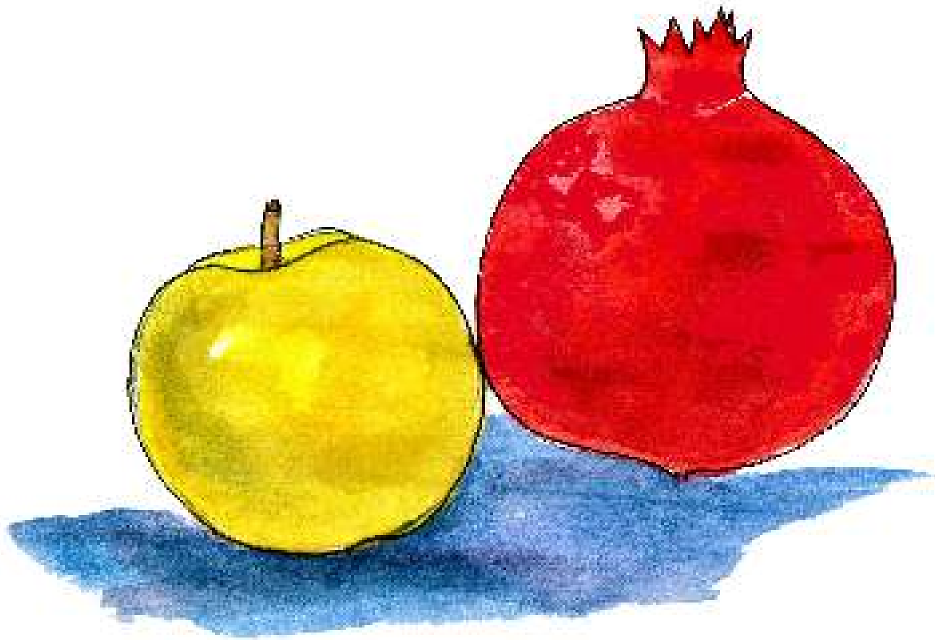
ترسیم انار و سیب

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی انار و سیب

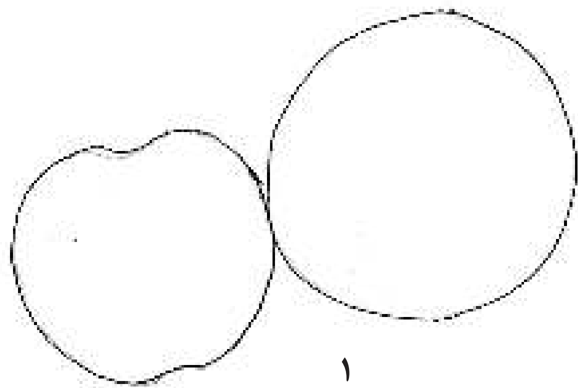
پرسش

– گاهی انار و سیب را رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

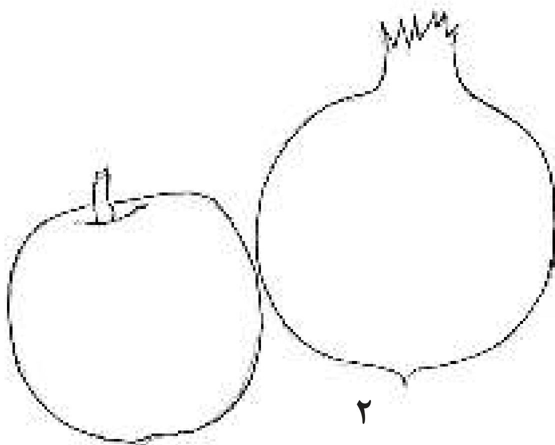

شکل‌های زیر را با دقت مشاهده نموده؛ آن‌را رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

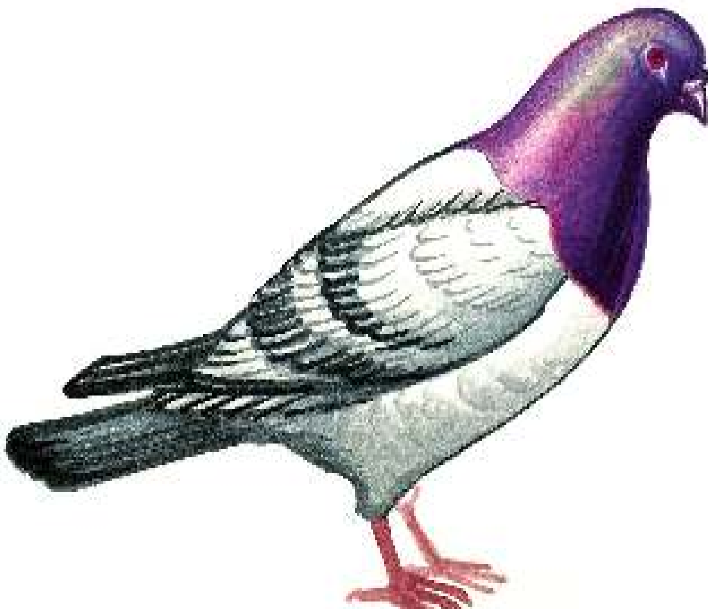
انار و سیب را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم کبوتر

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی کبوتر

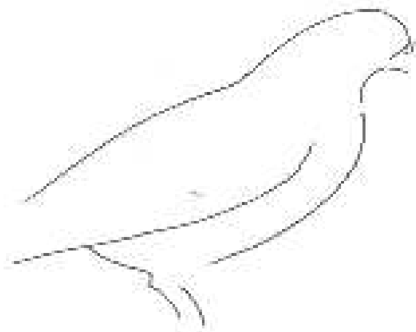
پرسش

– در شکل زیر کدام پرنده را می‌بینید؟

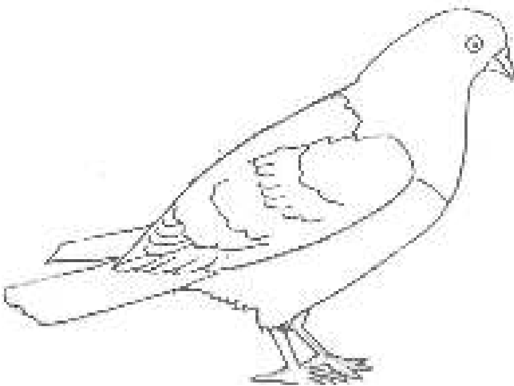

شکل‌های زیر را با دقت مشاهده نموده؛ آن‌را در کتابچه‌های خود رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

کبوتر را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم طوطی

هدف: دریافت توانایی و رنگ‌آمیزی طوطی

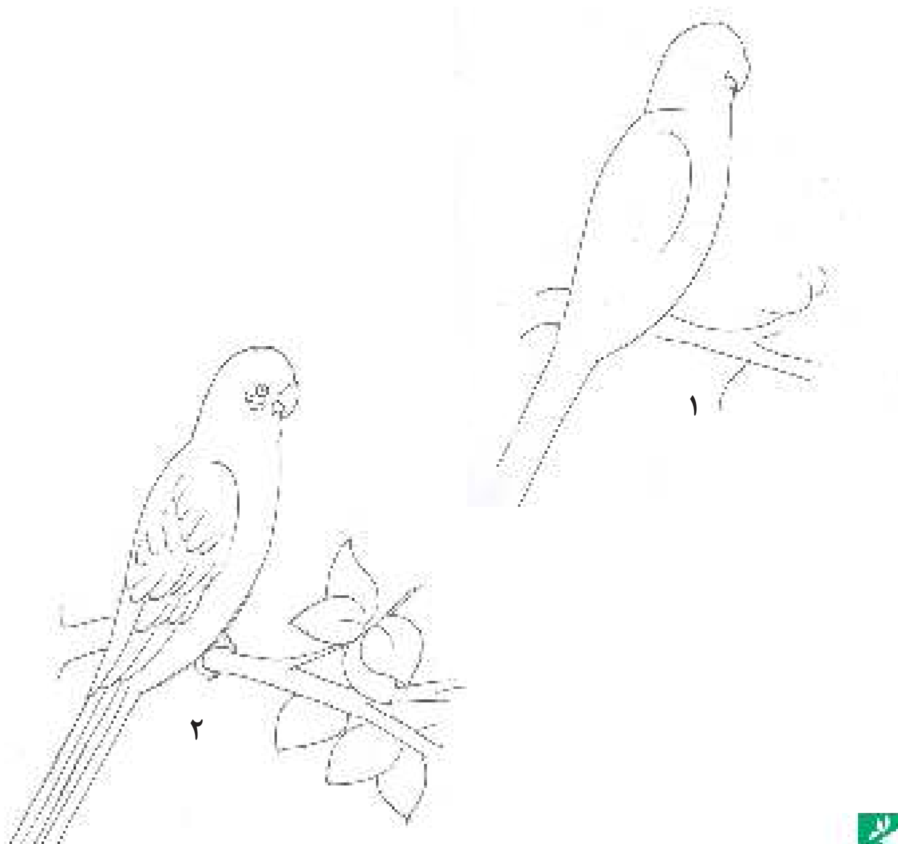
پرسش

- آیا طوطی را دیده اید؟

شکل‌های زیر را در کتابچه‌های خود مرحله به مرحله رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

طوطی را در کتابچه‌های تان رسم نموده و آن را رنگ‌آمیزی نمایید.

درس دهم

ترسیم خانه

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی خانه

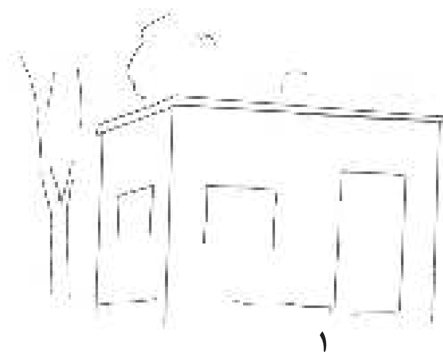
پرسش

- گاهی خانه را رسم و رنگ‌آمیزی کرده اید؟

با توجه به شکل‌های زیر، آن‌ها را در کتابچه‌های خود رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

شکل خانه را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس یازدهم

ترسیم قاشق و پنجه

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی قاشق و پنجه

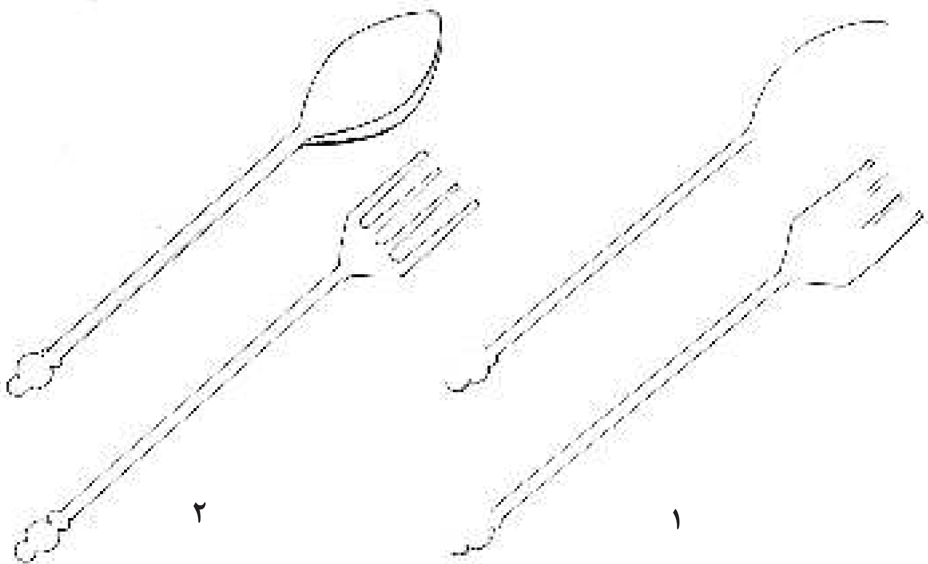
پرسش

- آیا قاشق و پنجه را رسم و رنگ‌آمیزی کرده اید؟

با توجه به مراحل ترسیم شکل‌های زیر، آن‌ها را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

قاشق وپنجه را با درنظرداشت مراحل ترسیم آن رسم و رنگ‌آمیزی نمایید.

ترسیم توپ

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی توپ

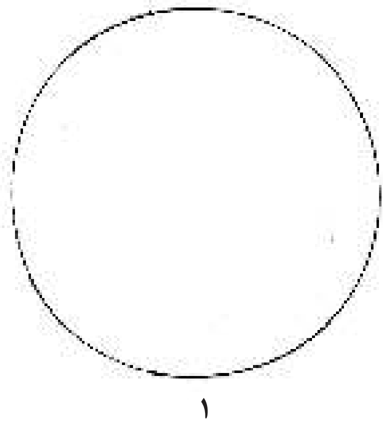
پرسش

۱–در شکل زیر چه می‌بینید؟

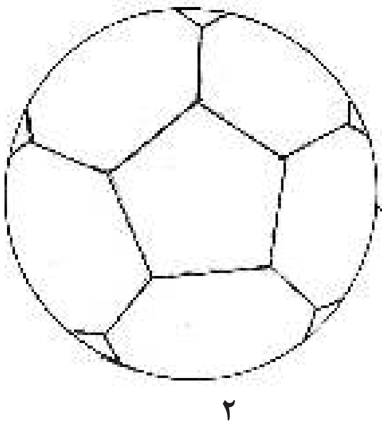

با توجه به مراحل ترسیم شکل توپ، آن را در کتابچه‌های خود رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

شکل توپ را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس سیزدهم

ساختن گل از کاغذ

هدف: دریافت توانایی ساختن گل از کاغذ

پرسش

- گاهی از کاغذ گل ساخته اید؟

در گروه‌ها با استفاده ازکاغذ و سرش، قلم پنسل، رنگه و قیچی شکل زیر را ساخته و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

۳

با استفاده ازکاغذ، سرش و قیچی یک شکل گل یا چیز دیگر را مطابق به ذوق تان ساخته و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم سمارق

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی سمارق

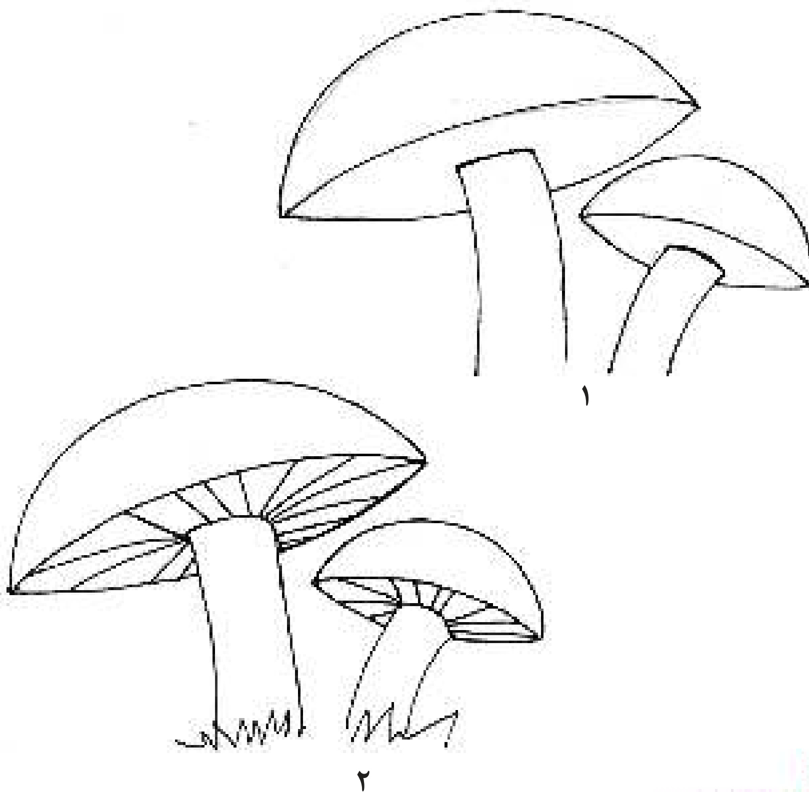
پرسش

– آیا می‌دانید که شکل زیر چه است؟

با توجه به مراحل ترسیم سمارق آن‌را درکتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی نمایید.

سمارق را مطابق شکل بالا در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

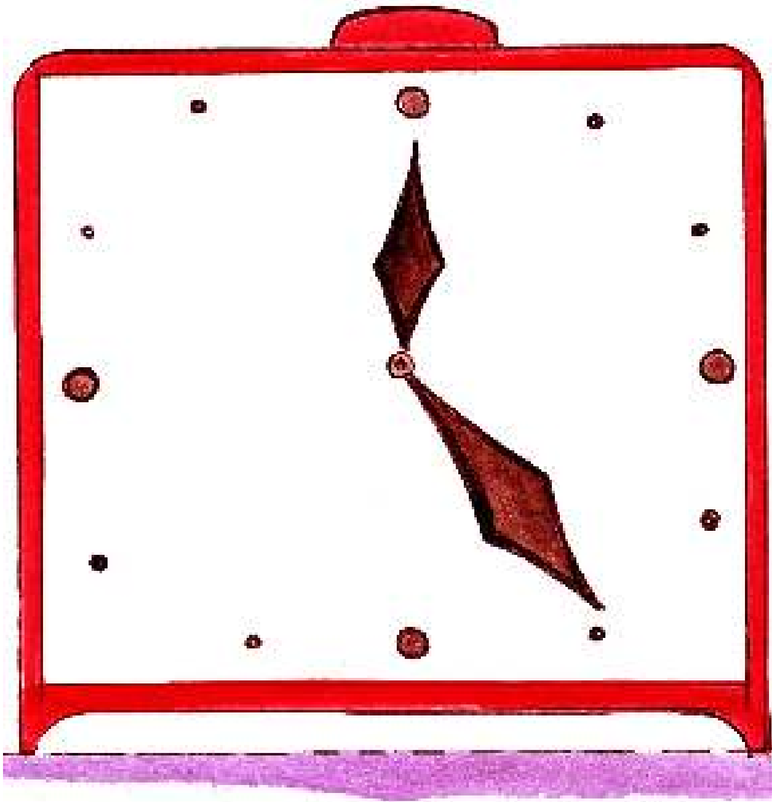
ترسیم ساعت

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی ساعت

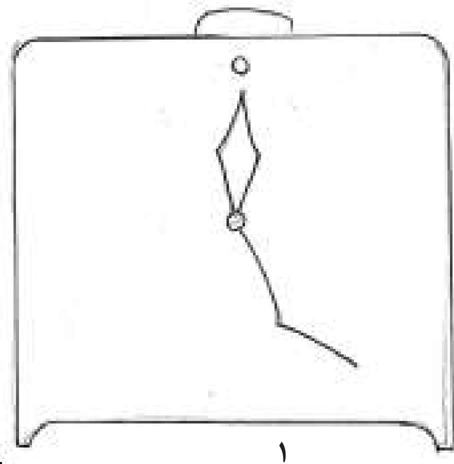
پرسش

- گاهی ساعت را رسم کرده اید؟

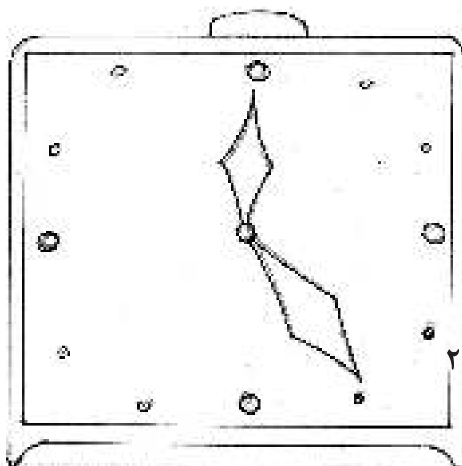

شکل زیر را با دقت مشاهده نموده؛ آن را مرحله به مرحله در کتابچه‌های تان ترسیم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

ساعت را درکتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی نمایید.

درس شانزدهم

ترسیم خوشهٔ گندم

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی خوشهٔ گندم

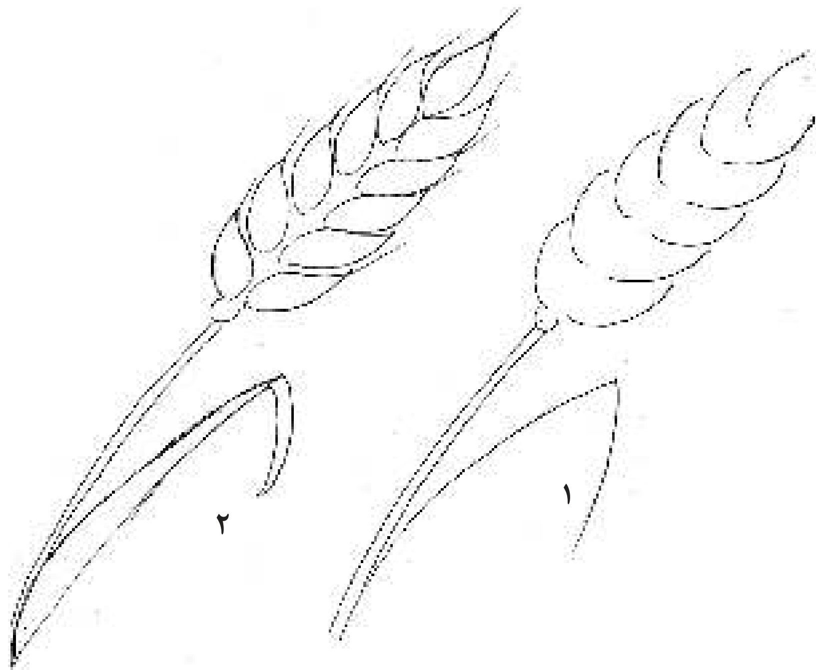
پرسش

- گاهی خوشهٔ گندم را رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

با توجه به مراحل ترسیم گندم آن را در کتابچه‌های خود رسم؛ سپس رنگ‌آمیزی نمایید.

گندم را در کتابچه‌های تان رسم و مطابق ذوق خود رنگ‌آمیزی کنید.

درس هفدهم

ترسیم بشقاب و کاسه

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی بشقاب و کاسه

پرسش

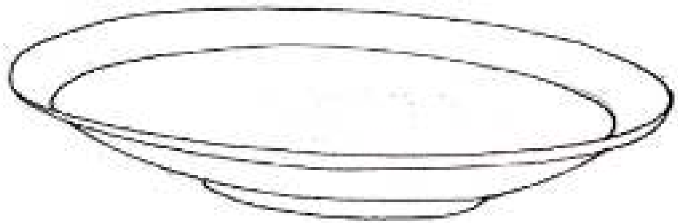
– آیا می‌دانید شکل زیر چه است و آن‌را گاهی رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

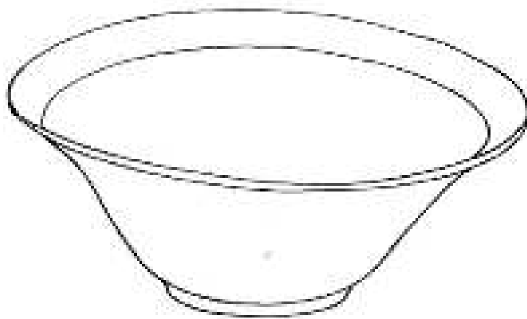

شکل‌های بشقاب و کاسه را با دقت مشاهده نموده؛ آن‌ها را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

شکل بشقاب و کاسه را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس هجدهم

ترسیم گلدان

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی گلدان

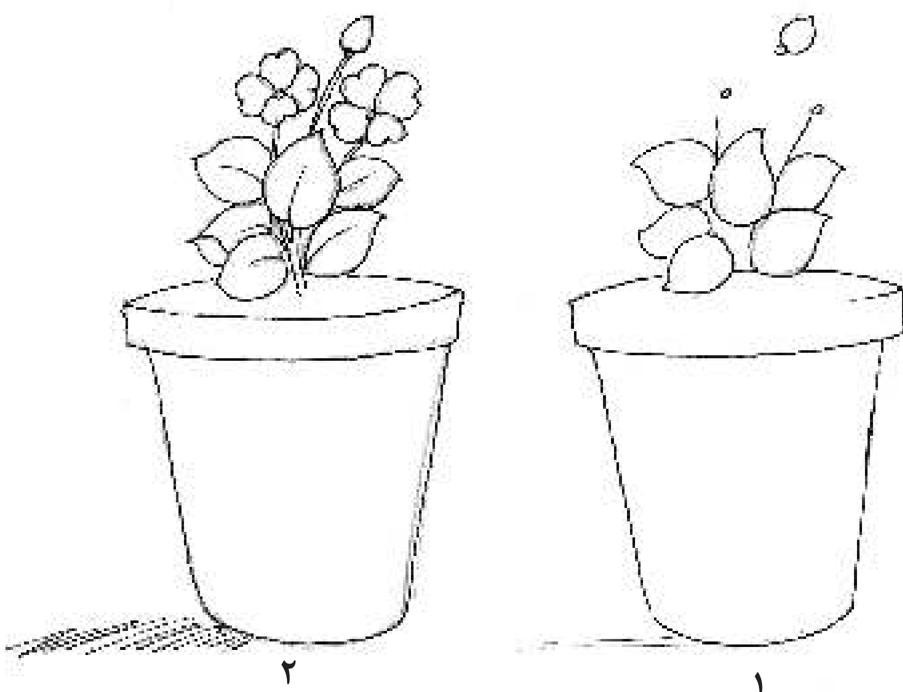
پرسش

– در شکل زیر چه می‌بینید؟

با توجه با مراحل شکل‌های (۱-۲) گلدان را در کتابچه‌های تان رسم و آن را رنگ‌آمیزی کنید.

شکل گلدان را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس نزدهم

ترسیم پروانه

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی پروانه

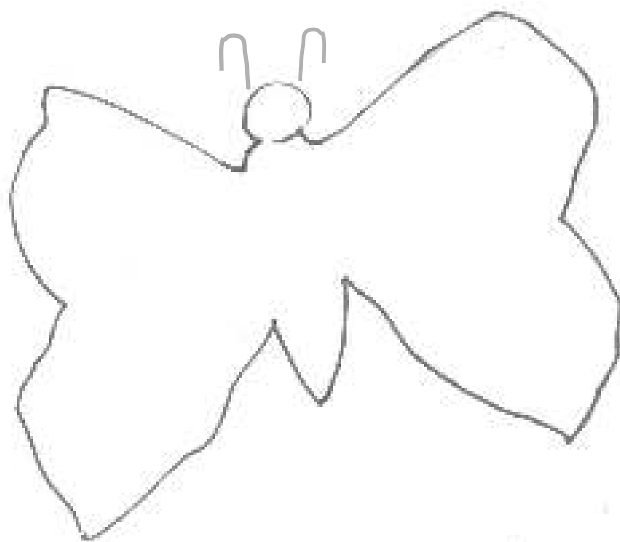
پرسش

- در شکل زیر چه می‌بینید؟

به شکل زیر دقت نموده پروانه؛ را رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

پروانه را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

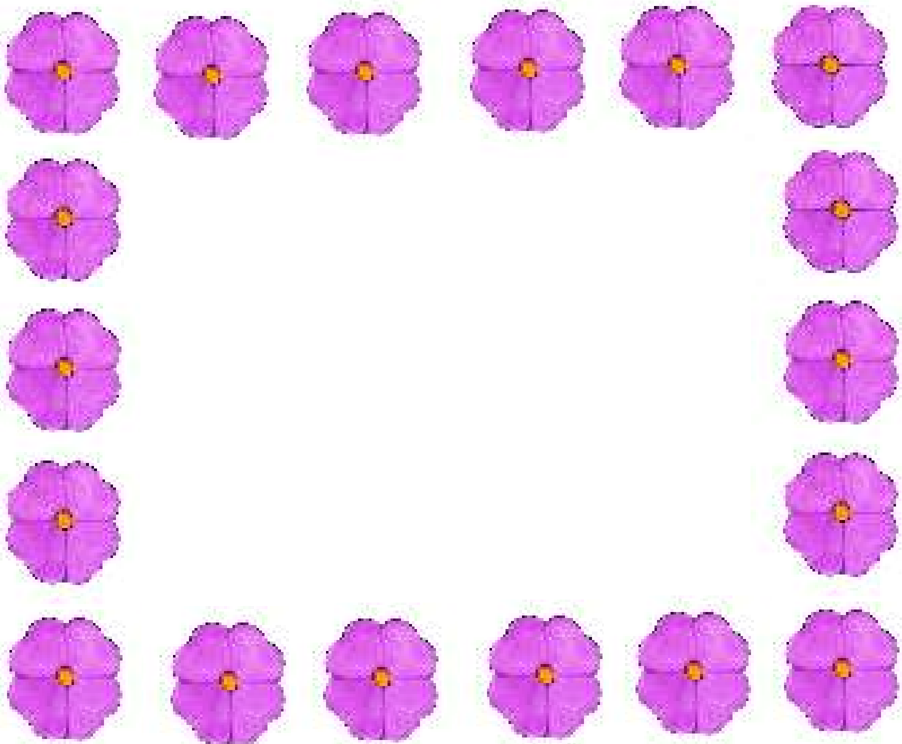
درس بیستم

دیزاین توسط گل

هدف: آشنایی شاگردان با دیزاین کردن گل و رنگ‌آمیزی آن

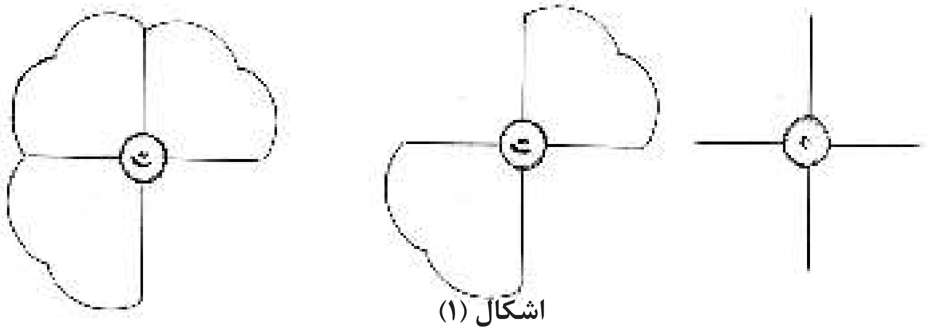
پرسش

- **گاهی دیزاین گل را دیده اید؟**

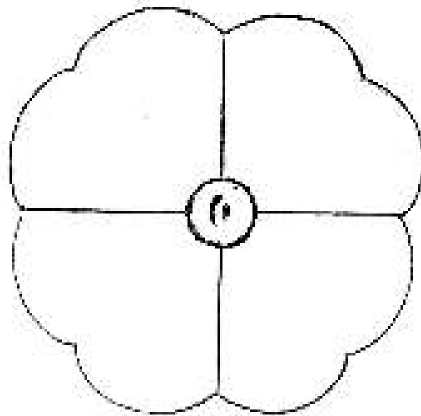

به مراحل ترسیم شکل‌های زیر، با دقت دیده یک صفحهٔ کتابچه تان را توسط گل دیزاین و رنگ‌آمیزی نمایید.

اشکال (۱)

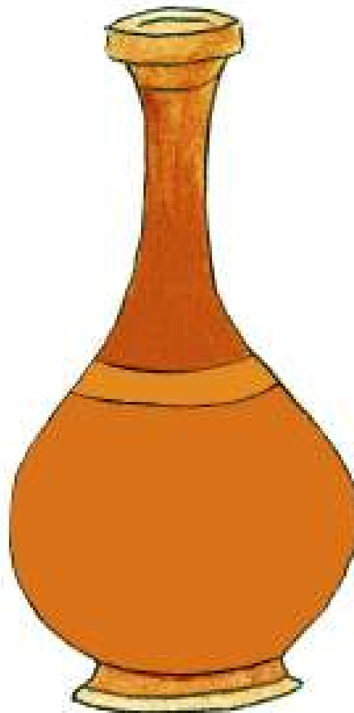
مطابق شکل بالا یک صفحهٔ کتابچهٔ تان را توسط گل دیزاین و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم صراحی

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی صراحی

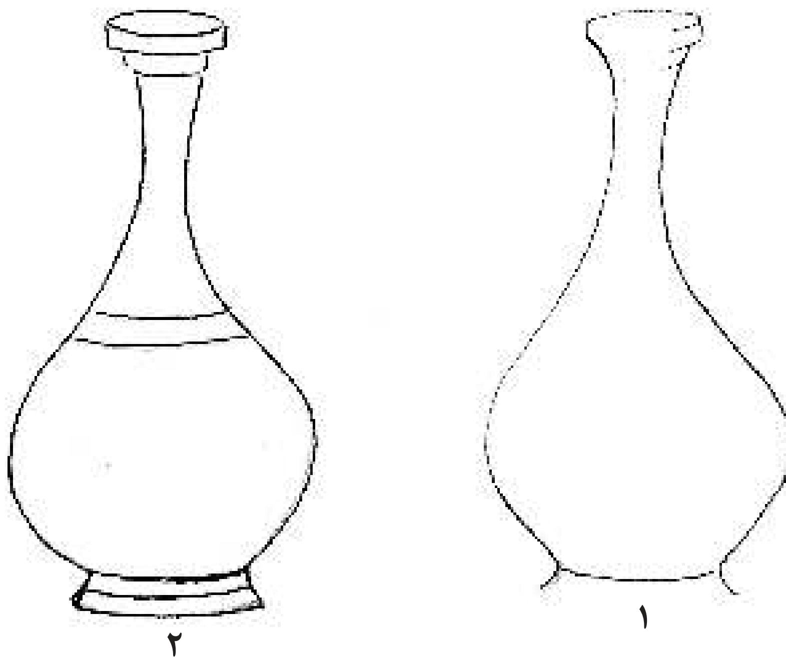
پرسش

- گاهی صراحی رسم کرده اید؟

با توجه به مراحل شکل زیر آن را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

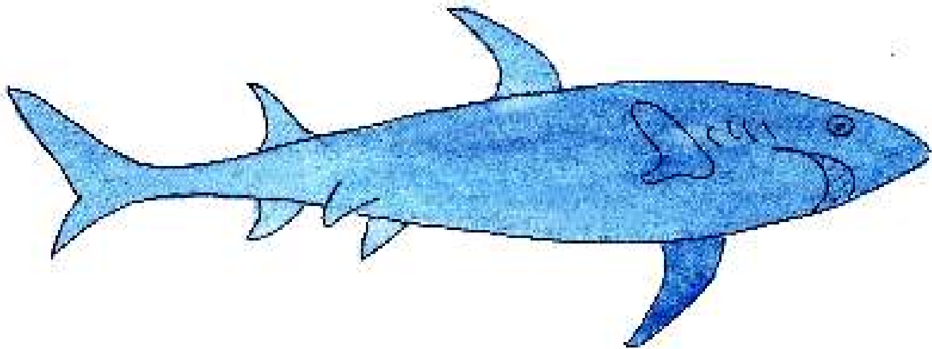
شکل صراحی را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم ماهی

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی ماهی

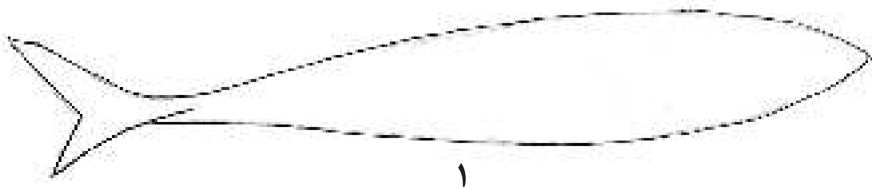
پرسش

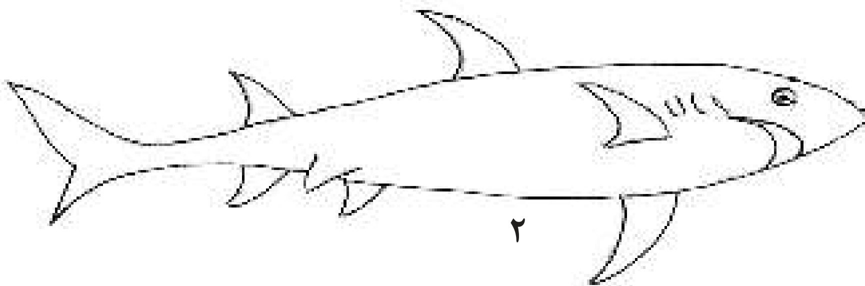
- در شکل زیر کدام حیوان را می‌بینید؟

به شکل زیر دقت نموده؛ با درنظرداشت مراحل ترسیم آن شکل ماهی را رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

ماهی را در کتابچه‌های تان رسم نموده و آن را رنگ‌آمیزی نمایید.

ترسیم کلاه

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی کلاه

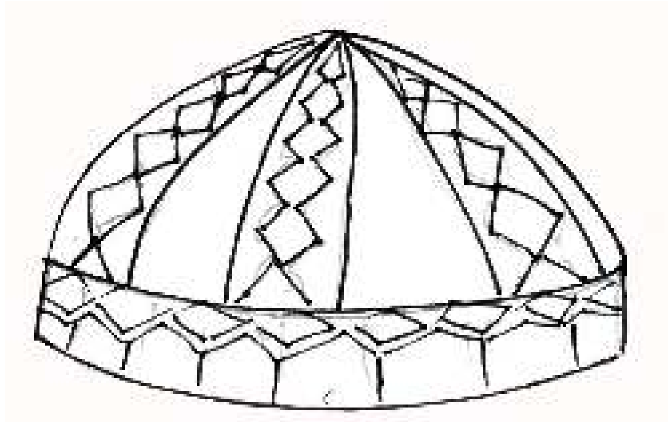
پرسش

– آیا کدام نوع کلاه را رسم کرده اید؟

به شکل زیر دقت نموده؛ کلاه را رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

یک نوع کلاهی را که دوست دارید رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم چتری

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی چتری

پرسش

۱- در شکل زیر چه می‌بینید و برای چه استفاده می‌شود؟

با درنظرداشت مراحل ترسیم چتری، آن را در کتابچه‌های خود رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

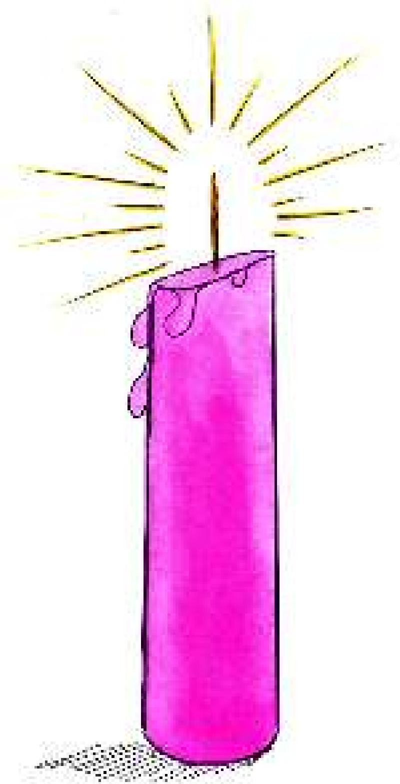
چتری را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

ترسیم شمع

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی شمع

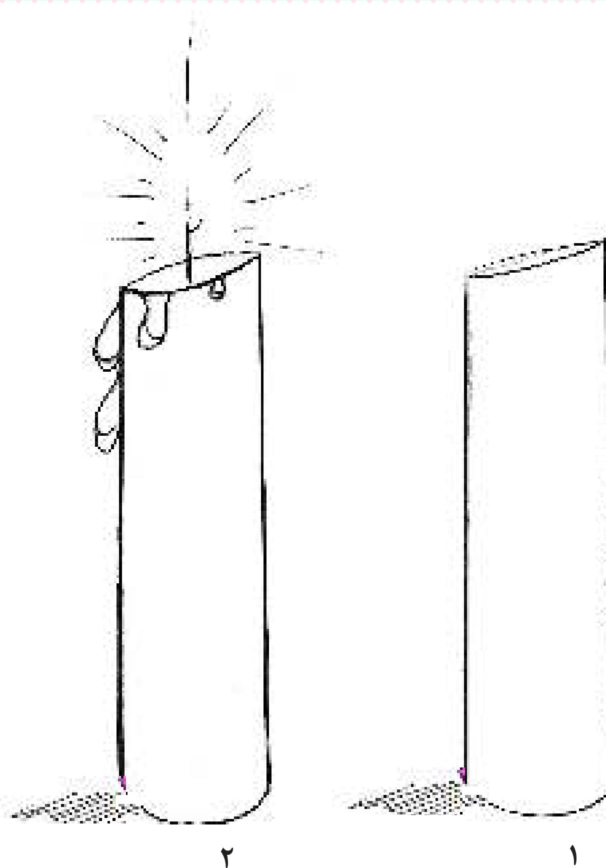
پرسش

- گاهی شمع را رسم نموده اید؟

با درنظرداشت شکل‌های (۱– ۲) شمع را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ آمیزی کنید.

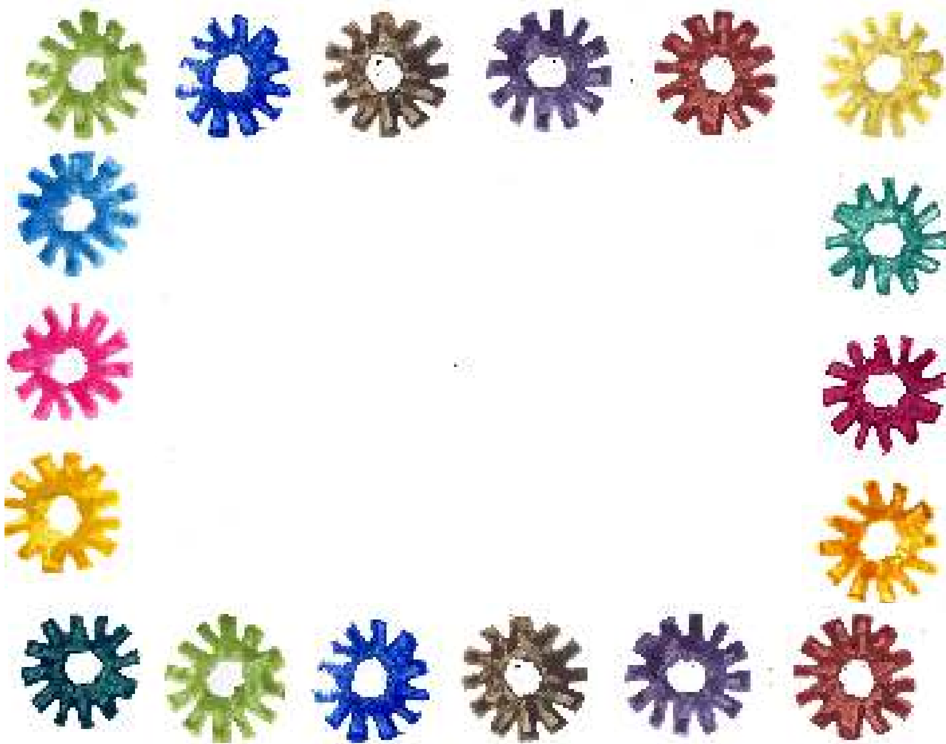
شمع را با توجه به مراحل ترسیم آن، در کتابچه‌های خود رسم و رنگ آمیزی کنید.

تاپه

هدف: دریافت توانایی تاپه کاری با استفاده از زردک، بامیه و چیزهای دیگر

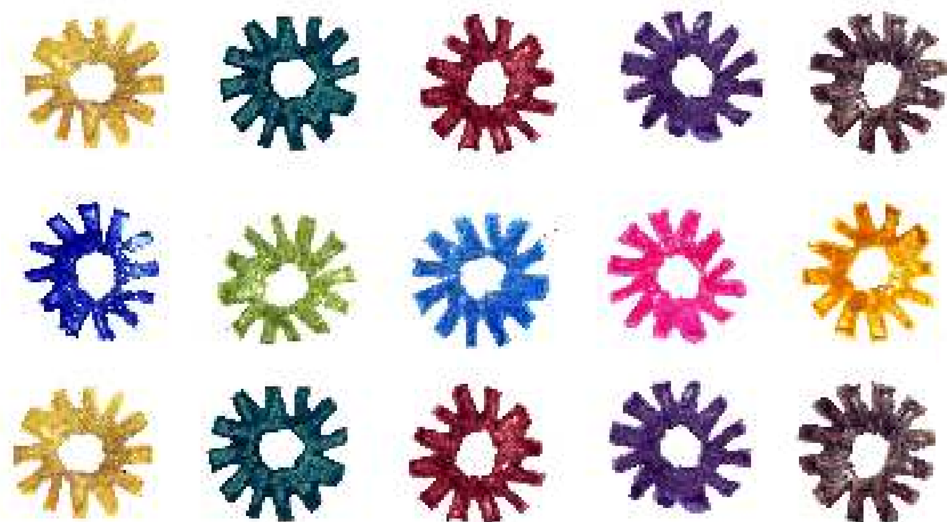
پرسش

- گاهی از زردک برای تاپه کاری استفاده کرده اید؟

در گروه‌ها مطابق شکل زیر، زردک را قطع نموده؛ سپس توسط آن در حاشیهٔ کتابچه‌های تان تاپه کاری کنید.

۱

یک صفحهٔ کتابچهٔ تان را توسط شکل قطع شدهٔ زردک دیزاین نمایید.

ترسیم طیاره

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی طیاره

پرسش

- گاهی طیاره را رسم نموده اید؟

با توجه به شکل(۱-۲) طیاره را درکتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی نمایید.

۱

۲

طیاره را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

درس بیست و هشتم

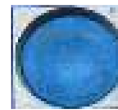
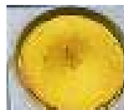
ترکیب رنگ‌ها

هدف: دریافت ترکیب رنگ های اصلی

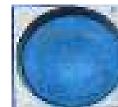
پرسش‌ها

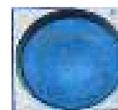
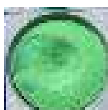
۱- به نظر شما رنگ‌های اصلی کدام اند؟

۲- شما به ترکیب رنگ‌ها علاقه دارید؟

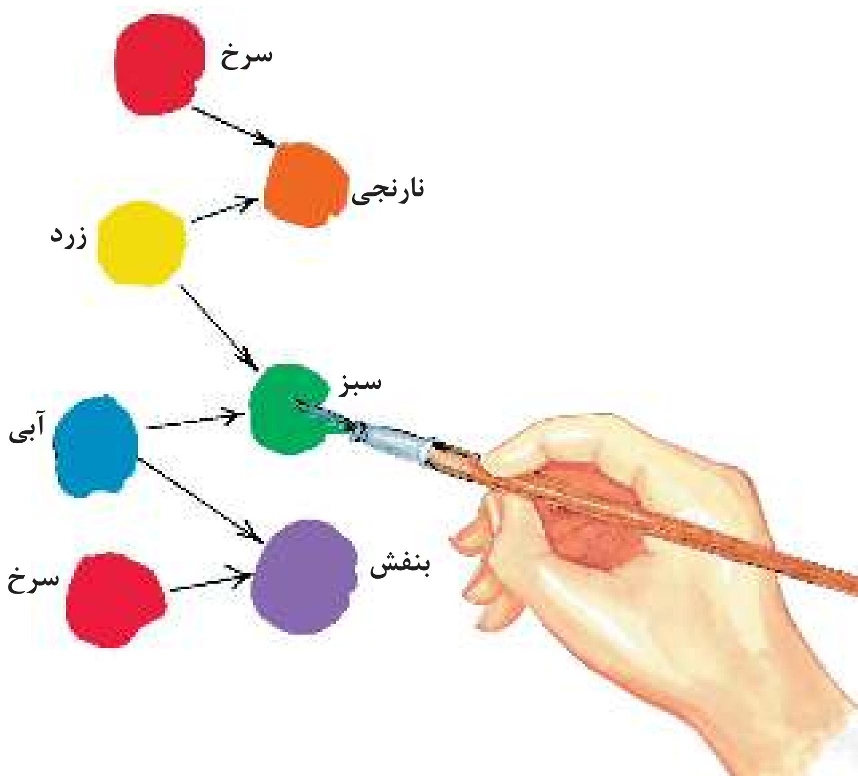
 + =

 + =

 + =

در گروه‌ها در مورد سه رنگ اصلی (سرخ، زرد، آبی) بحث نموده؛ آن‌ها را روی کاغذ ترکیب نمایید و رنگ‌های جدیدی را که از ترکیب رنگ‌ها به دست می‌آید نام ببرید.

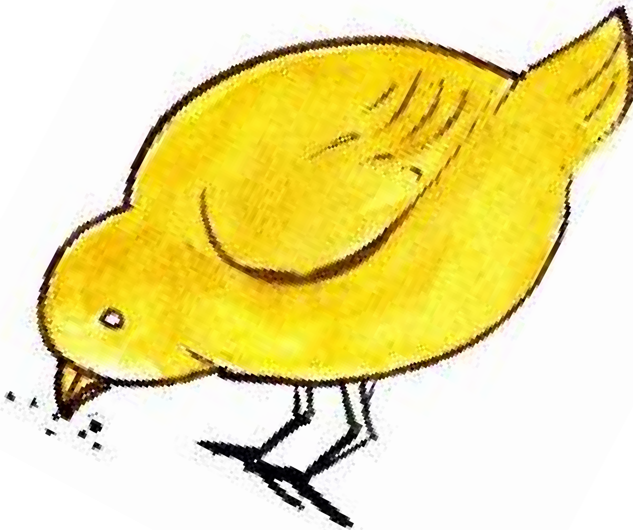
ترکیب رنگ‌ها را در خانه تمرین نمایید.

ترسیم چوچه مرغ

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی چوچه مرغ

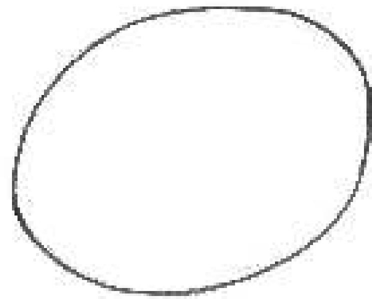
پرسش

- در شکل زیر چه می‌بینید، گاهی آن را رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟

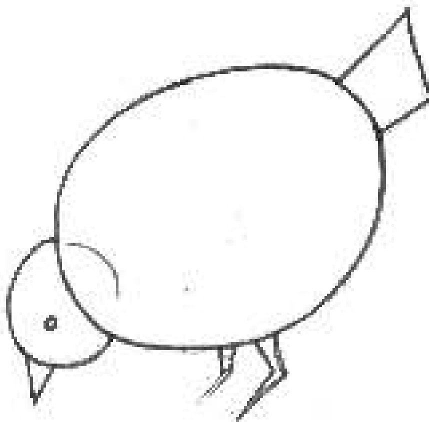

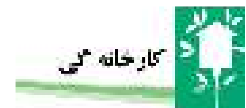
به شکل‌های زیر دقت نموده؛ شکل چوچۀ مرغ را در کتابچه‌های تان ترسیم و رنگ‌آمیزی نمایید.

۱

۲

شکل چوچۀ مرغ را درکتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی نمایید.

ترسیم موتر

هدف: دریافت توانایی ترسیم و رنگ‌آمیزی موتر

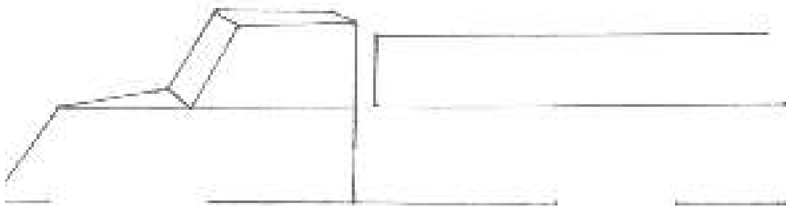
پرسش

- گاهی شکل موتر را رسم کرده اید؟

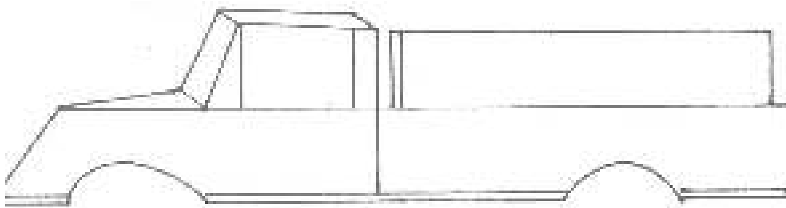

به مراحل ترسیم شکل زیر دقت نموده؛ موتر را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

۱

۲

شکل موتر را در کتابچه‌های تان رسم و رنگ‌آمیزی کنید.

رهنمای تدریس هنر رسامی

درس اول

صفحهٔ (۱)

زمان تدریس (دو ساعت درسی)

عنوان درس	**ترسیم گل**	
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با ترسیم و رنگ‌آمیزی شکل گل	
اهداف آموزشی **-دانش** **- مهارت** **- ذهنیت**	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - شاگردان با طرز ترسیم و رنگ‌آمیزی آشنا شوند. - یک شکل را ترسیم و رنگ‌آمیزی کرده بتوانند. - به ترسیم و رنگ‌آمیزی علاقه مند شوند.	
روش‌های تدریس	گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین.	
وسایل تدریس	کتاب، کتابچه، قلم پنسل، پنسل پاک، تباشیر، برس، قطی رنگ، ظرف آب.	
شیوهٔ‌های ارزیابی	عملی و مشاهدوی	
فعالیت‌های مقدماتی	سلام، احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، دیدن کار خانه‌گی و یادآوری از دروس کتاب صنف دوم هنر رسامی.	**۵ دقیقه**
	پرسش انگیزه‌یی - آیا گل را رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟	**۵ دقیقه**

زمان	فعالیت‌های شاگردان	فعالیت‌های معلم
۳۵	شاگردان به هدایات معلم به صورت دقیق گوش کنند و سعی نمایند که هدایات را در عمل پیاده کنند. - آن‌ها در کتابچه‌های شان شکل گل را توسط پنسل از روی تختۀ صنف رسم؛ سپس آن را رنگ‌آمیزی نمایند. - مرحلۀ نهایی رسم را به صورت درست به کمک معلم رنگ‌آمیزی کنند. - نظافت را در وقت رنگ‌آمیزی رسم‌های خود در نظر بگیرند.	- گل را بالای تختۀ صنف رسم نموده و پیرامون مرحله‌های ترسیم و رنگ‌آمیزی آن به شاگردان معلومات بدهید. - در مورد آخرین مرحلۀ رسم، رنگ‌آمیزی و طریقه رنگ‌آمیزی آن معلومات بدهید. - کارهای تمام شاگردان را تحت نظر داشته و آن‌ها را کمک و رهنمایی نمایید. - کارهای شاگردان را ارزیابی کنید و نظافت آن‌ها را مدنظر داشته باشید.

ارزیابی: جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس شاگردان چند پرسش را طرح نمایید.

کارخانه گی: به شاگردان هدایت دهید تا رسم را از روی کتب درسی مرحله به مرحله رسم و رنگ‌آمیزی نمایند.

معلومات بیشتر برای معلم

اطفال در دورۀ اول ابتدایی مطابق ذوق سنی شان علاقه‌مند اند، تا از طریق رسم کردن، رنگ‌آمیزی و ساختن کارهای دستی از مواد ساده محیطی مانند: گل، چوب و کاغذهای مختلف چیزی را که در ذهن خود دارند نشان دهند.

معلمان دورۀ اول ابتدایی آگاهی دارند که شاگردان این دوره از ۱۵ الی ۳۰ دقیقه یک کار هنری را با علاقه‌مندی دنبال می‌کنند؛ ولی زمان بیشتر از آن از علاقه مندی شان کاسته می‌شود. در این صورت ادامۀ کار هنری برای شان سودی نخواهند داشت؛ بلکه بعضی اوقات مضر نیز ثابت شده است.

اطفال در سنین (۷-۹) اکثر اوقات با خود مشغول می‌باشند؛ یعنی همه چیز را مطابق میل و ذوق خود می‌خواهند؛ بنابراین کاری که برای شان تعیین می‌شود، اگر مربوط زنده‌گی روزانه طفل، خانواده و محیط شان باشد، در این صورت طفل با دل گرمی و علاقه مندی زیاد آن‌را انجام می‌دهد و آموزش به سرعت تحقق می‌پذیرد.

درس دوم

صفحهٔ (۳)

زمان تدریس (دو ساعت درسی)

عنوان درس	**رسم آلوبالو**	
اهداف عمومی	آشنایی شاگردان با ترسیم آلوبالو توسط پنسل	
اهداف آموزشی **- دانش** **- مهارت** **- ذهنیت**	از شاگردان انتظار می‌رود تا در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - شاگردان با طرز ترسیم آلوبالو توسط پنسل آشنا شوند. - شکل آلوبالو را رسم کرده بتوانند. - به ترسیم شکل آلوبالو توسط پنسل علاقه مند شوند.	
روش‌های تدریس	توضیحی، گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین.	
وسایل تدریس	کتاب، کتابچه، قلم پنسل، پنسل پاک، تباشیر، برس، قطی رنگ، ظرف آب	
شیوهٔ ارزیابی	عملی و مشاهدوی	
فعالیت‌های مقدماتی	سلام، احوال پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، دیدن کار خانه‌گی، یادآوری از درس گذشته، ارتباط آن به درس جدید.	**۵ دقیقه**
	پرسش انگیزه یی - آیا آلوبالو را گاهی توسط پنسل رسم نموده اید؟	**۵ دقیقه**

فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان	زمان
- آلوبالو را بالای تختهٔ صنف توسط تباشیر رسم نموده و پیرامون مرحله‌های ترسیم آن به شاگردان معلومات بدهید. - در مورد آخرین مرحلهٔ رسم و رنگ‌های آن معلومات بدهید. - کارهای تمام شاگردان را تحت نظر داشته باشید. - کارهای آن‌ها را ارزیابی کنید و برای تشویق بیشتر آن‌ها رسم‌های شان را به دیوار صنف نصب کنید.	شاگردان به هدایات معلم به گونهٔ دقیق گوش کنند و سعی نمایند که آن‌را در عمل پیاده کنند. - آن‌ها در کتابچه‌های شان شکل آلوبالو را از روی تختهٔ صنف ترسیم نمایند. -مرحلهٔ نهایی رسم را به صورت درست به کمک معلم رنگ‌آمیزی کنند. - رسم‌های تکمیل شدهٔ پنسلی خود را به معلم جهت ارزیابی بسپارند.	۳۵ دقیقه

ارزیابی: جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس، چند پرسش را طرح نمایید.

کارخانه گی: به شاگردان هدایت دهید تا رسم آلوبالو را از روی کتب های درسی مرحله به مرحله رسم نمایند.

معلومات بیشتر برای معلم

- اطفال را در جریان رسم کردن و ساختن کارهای دستی تشویق نمایید و سعی کنید که بعضی از مفکوره‌های هنری در آن‌ها رشد و تقویت یابد.
- توسط سیر علمی به فارم‌ها، فابریکه‌ها، محلات، کتابخانه‌ها، به گفتن قصه‌ها و غیره انگیزه را در آن‌ها ایجاد نمایید.
- وقتیکه اطفال آماده شدند آن‌ها را بگذارید، تا هرچه زودتر کار هنری شان را آغاز نمایند.
- در فعالیت ابتکاری از موضوعات مضامین دیگر استفاده کنید.
- در مورد تفکر و توسعهٔ انکشاف مفکوره‌ها در داخل صنف از گفتگو و مباحثه کار بگیرید.
- شاگردان را مصروف نگهدارید و درمقابل موانعی را که باعث عدم دلچسپی شان می‌گردد دور بسازید.

- از علاقه‌مندی و عدم علاقهٔ شاگردان باید آگاه باشید و شرایط را طوری آماده سازید که باعث ایجاد دلچسپی شان گردد.

درس سوم

صفحهٔ (۵)

زمان تدریس (دو ساعت درسی)

عنوان درس	**ترسیم کتاب**	
اهداف عمومی	**آشنایی شاگردان با طرز ترسیم شکل گل توسط پنسل**	
اهداف آموزشی **دانش** **- مهارت** **- ذهنیت**	از شاگردان انتظار می‌رود، در پایان این درس به اهداف زیر دست یابند: - شاگردان به طرز ترسیم شکل کتاب توسط پنسل آشنا شوند. - شکل کتاب را توسط پنسل ترسیم کرده بتوانند. - به ترسیم شکل کتاب توسط پنسل علاقه مند شوند.	
روش‌های تدریس	گروهی، انفرادی، سؤال و جواب، کار عملی و تمرین	
وسایل تدریس	کتاب، کتابچه، قلم پنسل، پنسل پاک، تباشیر، برس، قطی رنگ، ظرف آب.	
شیوۀهای‌ارزیابی	عملی، مشاهدوی و سؤال و جواب.	
فعالیت‌های مقدماتی	سلام، احول پرسی، تنظیم صنف، گرفتن حاضری، یادآوری از درس های گذشته و ارتباط آن با درس جدید.	**۵ دقیقه**
	پرسش انگیزه یی آیا شکل کتاب را توسط پنسل رسم و رنگ‌آمیزی نموده اید؟	**۵ دقیقه**

فعالیت‌های معلم	فعالیت‌های شاگردان	زمان
- به شاگردان در مورد درس هدایت دهید. - شکل کتاب را بالای تختهٔ صنف رسم نموده؛ پیرامون مرحله‌های ترسیم آن به شاگردان معلومات بدهید. - در مورد آخرین مرحلهٔ رسم توسط پنسل معلومات بدهید. - کارهای تمام شاگردان را تحت نظر داشته باشید. - کارهای آن‌ها را ارزیابی کنید و برای تشویق بیشتر آن‌ها، رسم‌های شان را به دیوار صنف نصب کنید.	شاگردان به هدایات معلم دقیقاً گوش کنند و سعی نمایند که آن‌را در عمل پیاده سازند. - شاگردان در کتابچه‌های شان شکل کتاب را از روی تخته رسم نمایند. -مرحلهٔ نهایی رسم را به صورت درست به کمک معلم تکمیل نمایید. - کارهای تکمیل شدهٔ خود را به معلم جهت ارزیابی تسلیم نمایند.	۳۵ دقیقه

ارزیابی: جهت اطمینان یادگیری و تحکیم درس، چند پرسش را طرح نمایید.

کارخانه گی: به شـــاگردان هدایت دهید تا رســـم را از روی کتاب درسی مرحله به مرحله توسط پنسل در کتابچه‌های شان تمرین نمایند.

معلومات بیشتر برای معلم

معلم محترم نخست دربارهٔ اهمیت کتاب‌های درسی و سایر کتاب‌ها به شاگردان معلومات ارائه نموده؛ همچنان توجه آن‌ها را در حفظ و نگهداری کتاب های درسی و سایر کتاب‌ها جلب نموده؛ تاکید کنید تا به صورت درست در حفظ و نگهداری کتاب‌ها بکوشند.

به آن‌ها انگیزه دهید تا در مورد ترسیم شکل کتاب توسط پنسل و رنگ آمیزی آن به شاگردان توضیحات داده و آن ها را به گونهٔ عملی، در ترسیم و رنگ‌آمیزی رهنمایی کنید. شکل کتاب را از روی شکل ترسیم شدهٔ درس سوم این کتاب به طور مرحله‌یی روی تختهٔ صنف ترسیم نمایید؛ سپس شاگردان را در ترسیم شکل کتاب از روی تخته به طور مرحله‌یی رهنمایی و آن‌ها را همکاری نمایید. بعد از تکمیل ترسیم شکل کتاب توسط پنسل، شاگردان را به رنگ آمیزی شکل ترسیم شدهٔ، به صورت همه‌جانبه و دقیق، رهنمایی و کمک نمایید.

رسم‌های تکمیل شدهٔ آن‌ها را جهت تشویق هرچه بیشتر به نمایش بگذارید تا شاگردان توانایی ترسیم شکل‌های بهتری را پیدا کرده به رسامی علاقمند شوند.

شاگردان عزیز!

سال تعلیمی را به اتمام رسانیدید و چیزهای خوبی را فرا گرفتید. حالا که رخصتی زمستانی را پیش‌رو دارید، کوشش کنید از آن استفادۀ درست نمایید، کتاب‌های صنف چهارم را که از ادارۀ مکتب به دست می‌آورید، با دقت تمام بخوانید تا باشد سال تعلیمی جدید را با آماده‌گی کامل آغاز کنید.

رخصتی زمستانی بهترین موقع برای فراگیری مهارت‌های عملی، هنری و نظری است، شما باید از جاهای زیبا و مناظر طبیعی دیدن نمایید؛ سپس آن را به گونۀ عملی رسم و تمرین کنید. این کار تجربۀ شما را بیشتر کرده و مهارت تان را بالا می‌برد. کامیابی شما آرزوی ماست.

آشنایی با بناهای تاریخی افغانستان

مسجد جامع هرات - هرات

مقبرۀ میرویس نیکه- قندهار

قصر تاریخی دارلامان -کابل

طبیعت زیبای افغانستان